

eMIRG

#4 HERFST 2013

THE MAKING OF MIRG EU

MIRG EU

Maritime
Incident
Response
Groups

DIT NUMMER: TRAINING MANUAL • LARGE
SCALE EXERCISE • HELIKOPTERTRAINING •
DE SIMULATOR IN CALAIS • UITVALSBASIS IN
VLISSINGEN • OPERATIONEEL HANDBOEK

TRAINING MANUAL VERTELT HET HELE VERHAAL

MIRG-EU leidt in vier verschillende landen vier MIRGs op. Dat zijn vier MIRGs met een eigen achtergrond en eigen competenties die zijn opgedaan volgens nationale normen. Het betekent ook dat die teams in korte tijd moeten worden samengesmeed tot één MIRG-EU, waarin alle leden kunnen vertrouwen op elkaars kennis, kunde en vaardigheden. Daarom worden de MIRGs opgeleid volgens één Training Manual. Dit manual is opgesteld door een speciale werkgroep waarin alle partners werden vertegenwoordigd. David Brown van de Kent Fire and Rescue Service was de trekker van de groep. Het Engelse MIRG heeft tenslotte al jarenlang ervaring met het opleiden en trainen van deze speciale brandweergroepen. Met de inbreng van de andere partners zijn de trainingen aangescherpt en verbeterd.

SIMULATORTRAINING

De trainingen voor een MIRG zorgen ervoor dat alle leden de extra competenties ontwikkelen die nodig zijn voor incidentbestrijding op zee. Bijvoorbeeld overleven op zee of hoe je uit een helikopter die te water is geraakt moet komen. Het totale programma duurt bijna een jaar en bestaat uit een

aantal onderdelen. Als eerste staat een training op de scheepssimulator in Marck en Calais op het programma. Hier worden de operationele procedures geoefend. Dat betekent dat de teams onder andere leren welke stappen ze moeten doorlopen als ze voor een inzet worden opgeroepen en hoe de commandostructuur werkt. Tevens maken ze kennis met het bestrijden van een incident op een stalen schip, met alle complicaties die daarbij horen zoals hitte en moeilijk begaanbare ruimtes. Om goed beslagen ten ijs te komen, wordt eerst de theorie gedoceerd, gevolgd door de uitwerking in de praktijk. Voor het commandoteam is er een aanvullende training om hun specifieke taken te belichten en uit te diepen.

SCHEEPSKENNIS

De MIRG-leden leren vervolgens al het noodzakelijke over schepen en scheepsonwerpen. Stabiliteit, aanvalstechnieken en tactieken, al dit soort zaken wordt in twee avonden behandeld. De commandoteams gaan daarbij dieper in op strategiebepaling voor een aanval en ze leren welke wetten en regels gelden op internationale wateren. De teams maken verder kennis met de supportboten

die hen naar een schip in nood kunnen brengen en ze trainen met het overstappen van schip op schip. Op een woelige zee een gevaarlijke procedure. Er kan altijd wat mis gaan, ook bij de bestrijding van het incident. Daarom krijgen de mannen en vrouwen een algemene les in overleven op zee.

HELIKOPTERTRAINING

MIRGs worden vaak met een helikopter aan boord gebracht. Een snel vervoermiddel, maar wel één met risico's. Daarom is in het opleidingstraject veel aandacht voor het werken met dit transportmiddel. Op het programma staat een *Helicopter Underwater Escape Training* en de teams krijgen een *helicopter winch training*. Zo komen ze tijdens een vlucht op weg naar een incident niet voor verrassingen te staan. Aan het einde van het opleidingstraject leren de teams te werken met alle nieuwe materialen die voor de incidentbestrijding op zee zijn aangeschaft. De theoretische en praktische trainingen worden afgesloten met een inzetoefening en een opkomstoefening. Dan moeten de teams klaar zijn voor het échte werk, in staat zijn om gestructureerd een incident te beheersen, eventueel het werk over te dragen aan collega's en veilig terug te keren naar het thuisfront. Om te weten of dat werkelijk zo is, wordt het Opleiden-Trainen-Oefen-traject afgesloten met een grote internationale oefening, op een echt schip, midden op zee. Dan kunnen de teams Europa laten zien waar toe ze in staat zijn en brandweerkorpsen elders tonen wat ze te bieden hebben.

VOORBEREIDEN LARGE SCALE EXERCISE

De MIRGs van de partnerlanden zijn inmiddels volop aan het trainen en oefenen. Alle teams volgen individueel het MIRG-EU-trainingsprogramma. Natuurlijk moeten de teams wel in staat zijn om samen te werken, om elkaar af te lossen bij langdurige incidenten. Het project wordt daarom in juni 2014 afgesloten met een grote eindoefening. De ultieme test om te bezien of MIRG-EU klaar is voor actie. Alle partners krijgen een rol. Belangrijkste oefendoel: samenwerken en elkaars werk over kunnen nemen. Het gaat dus om goed communiceren, volgens de juiste procedures werken en duidelijkheid verschaffen bij de overdracht.

Natuurlijk krijgen de teams ook te maken met een lastige situatie aan boord van een schip. Meerdere brandhaarden? Problemen met chemische stoffen? Al het denkbare is mogelijk. Zo kunnen ze hun kennis en vaardigheden in praktijk brengen. Hoe gaan ze te werk? Met welke dilemma's worden ze geconfronteerd? Brengen ze hun opdracht tot een goed eind?

Een werkgroep is sinds dit voorjaar bijeen om de hele oefening te organiseren. Een behoorlijke klus. Vier landen moeten mee kunnen doen met een uiterst realistisch scenario. Dat daar heel wat voor moet worden geregeld is duidelijk. De resultaten worden na de oefening in september gepresenteerd tijdens het afsluitende MIRG-congres. Niet alleen de oefenresultaten komen daar aan bod. Sprekers belichten verschillende facetten van internationale samenwerking bij brandbestrijding in internationale wateren. Via de website en deze nieuwsbrief houden we u op de hoogte.

HELIKOPTER- TRAINING IN MARSEILLE

Het Franse MIRC volgde in september een *Helicopter Under Water Escape Training*, HUET in brandweerjargon. Twaalf mannen leerden hoe ze een helikopter kunnen verlaten als deze te water is geraakt. Een belangrijk onderdeel van de MIRC-opleiding. Want één persoon die in paniek raakt in een helikopter die in het water ligt, kan fatale gevolgen hebben voor de hele bemanning. 'We trainden in ons nationale trainingscentrum in Marseille', vertelt Nicolas Leclerc van brandweer Calais. 'Daar komen alle Franse brandweerteam om te oefenen. Alle faciliteiten zijn daar beschikbaar en de opleiding is gecertificeerd. Het was een goede training, intensief, dat wel. Binnenkort zullen ook de overige MIRC-leden de training gaan volgen.'

Met een Operationeel Handboek en een uitgebreid Training Manual is de voorbereiding van MIRC-EU in theorie goed geregeld. Uiteindelijk gaat het natuurlijk om de uitwerking van de theorie in de praktijk. Met specifieke trainingen en oefeningen worden de nieuwe MIRGs in de praktijk stap voor stap meegenomen in de procedures en problemen die ze aan boord van een schip tegenkomen.

Eén van de trainingslocaties is de simulator in Frankrijk, in Marck en Calais om precies te zijn. Een groot stalen gebouw met het uiterlijk van een schip. Hier kan op verschillende plaatsen brand uitbreken. De smalle trappen, de kleine donkere ruimtes en de beperkte verlichting maken de bestrijding van het incident levensecht.

SCENARIO'S BOUWEN ZICH OP

Begin oktober is het tweede team uit Zeeland hier een week te gast. De procedures worden kort doorgenomen. Daarna gaan de manschappen direct aan de slag. Gedurende de week bouwen de scenario's zich op, worden de problemen complexer. Woensdagmorgen staat communicatie tussen het command team en het support team centraal. Het command team stuurt vanaf de brug de manschappen die in het schip aan het werk zijn aan. Het is dus belangrijk dat beide teams van elkaar precies weten wat ze doen en wat er van ze verwacht wordt. In eerdere trainingen ging dat nog mis. Het Nederlandse MIRC krijgt dit keer te maken met een brand in twee compartimenten. Het command team gaat als eerste aan boord om de situatie te inventariseren en gereed te maken voor de aanval. Een gele lijn wordt naar het evacuatiepunt aangelegd, een rode naar het incident. Tenslotte wordt een blauwe lijn naar de brug uitgerold. Hier werkt het command team, samen met de kapitein van het schip, aan de beste strategie. Ondertussen registreert de logger alle belangrijke beslissingen en binnenkomende informatie.

SUPPORT TEAM

Aan de wal maakt het support team zich klaar om aan boord te gaan. Als de mannen en de vrouw het vertreksein krijgen, gaan de helmen op en pakken ze de speciale tassen vol met materialen op en lopen naar de gereedstaande 'helikopter'. Eenmaal aan boord ontvangen ze hun instructies en gaan aan de slag met het koelen van de compartimenten.

SMALLE GANGEN, STEILE TRAPPEN

De communicatie verloopt goed. Beide teams zijn op de hoogte van elkaars doen en laten. Het aanvalsplan wordt helder overgedragen en goed uitgevoerd. Maar het schip is weerbarstig. In sector drie staat de boel in brand, maar dat deel van het schip is moeilijk te bereiken. Op de brug wordt samen met de kapitein en de boordwerktuigkundige een oplossing gezocht én gevonden. Maar wie roep je nu naar de brug om het uit te leggen, wie kan de plaats van het incident even verlaten? Dat blijkt een lastige vraag. Uiteindelijk komt er iemand naar boven, wordt de strategie besproken en krijgt het team de brand onder controle. Einde oefening. De leiding is tevreden.

Stem nog één keer MIRC-EU

MIRC-EU is één van de drie finalisten van de Don Berghuijs Award. In mei werden zes Nederlandse projecten geselecteerd voor deze veiligheidsaward. Een stemronde waarin mensen uit het vak hun favoriete project kenbaar konden maken en een speed date met de jury scheidde het kaf van het koren. Drie projecten, waaronder dus MIRC, werden geselecteerd voor de finale op 12 december. Daar zijn we natuurlijk trots op, maar nu willen we die award ook echt binnenslepen.

Tijdens het Captain's Dinner krijgen we zes minuten de tijd om ons project op spectaculaire manier voor het voetlicht te brengen. De jury en de zaal geven elk project punten. Maar ook het grote publiek speelt nog steeds een rol. Tot 9 december kan iedereen via de website van het Blomberg instituut op zijn of haar favoriet stemmen. Daarom vragen we u nog één keer: breng uw stem uit op MIRC-EU. Het is heel eenvoudig. Stuur een mailtje naar peijnenburg@blomberginstituut.nl en vermeld: 'Ik stem op MIRC-EU voor de Don Berghuijs Veiligheidsaward.' Namens het hele project: alvast bedankt voor uw steun!

MIRG-UITVALSBASIS BIJ MARINE KAZERNE

In Vlissingen, direct aan de Westerschelde, staat een kazerne van de Koninklijke marine. Hier worden bemanningen ondergebracht van de marineschepen die bij het bedrijf Damen Shipyards in Vlissingen worden gebouwd of een onderhoudsbeurt krijgen. Het is ook de plek waar in geval van een noodsituatie door defensie militaire bijstand kan worden georganiseerd.

Het terrein wordt dus niet exclusief door de marine gebruikt. Willem Meijer, commandant van de marinekazerne, legt het uit: 'De marine heeft naast het beschermen van het Nederlandse grondgebied en handhaving van de internationale rechtsorde ook de taak om civiele autoriteiten te ondersteunen. In het verlengde van deze taak stellen wij ons terrein in Vlissingen ter beschikking in geval van een incident op het water.' Tot nu toe was deze dienst slechts een mondelinge afspraak. In geval van nood waren formele procedures nodig om van het terrein gebruik te kunnen maken. 'Twee jaar geleden sprak ik met Eric Lems van de Veiligheidsregio Zeeland over het verzoek van de Veiligheidsregio om ons terrein te gebruiken als springplank voor de Zeeuwse MIRG. Een logische vraag. Ons terrein heeft steigers beschikbaar voor verschillende vaartuigen, er kunnen drie

helikopters tegelijk landen en er zijn faciliteiten om vijfhonderd mensen op te vangen. Die krijgen dan ook een echt bed. En als het nodig is, kunnen we de capaciteit uitbreiden tot maximaal duizend. Maar dan slapen mensen wel in de gangen en in extra tenten. Ook een belangrijk voordeel van ons terrein: het is afgesloten waardoor we slachtoffers goed kunnen registreren. Het is voor familie of vrienden tenslotte niet zomaar mogelijk het terrein op te rijden en mensen mee te nemen. Het geeft je daarnaast de mogelijkheid om de media gecontroleerd te informeren. Tot slot beschikken we over alle noodzakelijke communicatie- en noodsystemen. We zijn dus altijd bereikbaar.'

CONVENANT

De Veiligheidsregio en de marine besloten de samenwerking officieel vast te leggen. 'In eerste instantie wilden we een convenant sluiten tussen de Veiligheidsregio en de marine,' vervolgt Meijer zijn verhaal. 'Uiteindelijk is het een convenant tussen de Veiligheidsregio en Defensie geworden. Een goede ontwikkeling. Want nu zijn ook afspraken met andere onderdelen van defensie officieel vastgelegd. Denk dan aan taken die naast

de marine ook de Marechaussee, de landmacht of luchtmacht uitvoert in noodsituaties. Het convenant is inmiddels goedgekeurd door het Ministerie van Defensie en het bestuur van de Veiligheidsregio. Binnenkort wordt het ondertekend. Dat betekent dat MIRG's altijd bij ons terecht kunnen. Ze kunnen hun materialen op ons terrein opslaan, wij zorgen er voor dat er altijd voldoende eten voor de manschappen beschikbaar is. We kunnen ook een noodhospitaal laten opbouwen. Mensen met onderzoelingsverschijnselen moet je zo snel mogelijk helpen, dan is er vaak geen tijd om naar een ziekenhuis te gaan. Als het nodig is regelen we ook de inzet van de Marechaussee of de Douane. Want ook al ben je slachtoffer bij een internationaal maritiem incident, je komt toch Nederland binnen, dat moet worden geregistreerd.'

SLIM SAMENWERKEN

Zo een convenant heeft veel voordelen. Meijer: 'Voor alle partijen is duidelijke welke verantwoordelijkheden ze hebben, welke taken ze moeten uitvoeren. Dat komt de snelheid van opschaling ten goede. De Veiligheidsregio hoeft maar aan de bel te trekken en alle procedures gaan lopen. Dat is echt een verbetering. Als je afspraken moet gaan maken terwijl een ramp zich aan het voltrekken is, dan ben je te laat. Ik denk dat het daarom ook belangrijk is dat defensie in de operationele plannen, in het stappenplan, van de Veiligheidsregio wordt opgenomen. Dan kun je echt slim samenwerken. Bij het Rijk zijn zo veel voorzieningen en middelen beschikbaar. Als regionale en lokale diensten daar gebruik van maken, kunnen we al die voorzieningen efficiënt inzetten. Zo besparen we weer kosten in de regio. Ik ben er dan ook van overtuigd dat het niet bij dit ene convenant blijft. Er ligt nu een doorwrochte tekst, getoetst door 17 juristen. Andere organisaties kunnen dus makkelijk volgen.' Werk aan de winkel dus en ook Meijer leunt niet achterover. 'Wij hebben veel ervaring met netcentrisch werken, met opleiden, trainen en oefenen. Ik zie volop mogelijkheden om ook op deze gebieden meer te gaan samenwerken.'

HENRI POORTVLIET GEËVACUEERD OP DE WESTERSCHELDE

Op zaterdagochtend 22 september bevond MIRG-man Henri Poortvliet zich opeens aan de andere kant van de hulpverlening. Hij werd in Zeeland door de Koninklijke Nederlandse Reddingsmaatschappij (KNRM) vakkundig geëvacueerd van het lokale fiets-voetveer. Dit schip was op de Westerschelde tussen Vlissingen en Breskens in aanvaring gekomen met een containerschip. De veerboot maakte water, terugkeren naar de haven was niet mogelijk. De kapitein besloot zijn schip op een zandbank te zetten.

Gelukkig was dit het scenario van een groot-schalige gezamenlijke oefening van de KNRM, Rijkswaterstaat Kust en Delta, Veiligheidsregio Zeeland en de politie. Bijna honderd opvarenden werden deze ochtend in rap tempo in veiligheid gebracht. Henri maakte het van dichtbij mee. Als de veerboot stevig op de zandbank staat, krijgt hij een zwemvest uitgereikt en instructies over hoe het schip te verlaten. Samen met de andere passagiers wacht hij op het achterdek tot hij van boord kan. Henri: 'Het was eigenlijk heel rustig aan boord, er waren geen kinderen, er was geen paniek.' Ondertussen wordt een reddingsvlot te water gelaten. Via een lange glijbaan komt Henri in het reddingsvlot terecht. Al snel komt het schip van de KNRM langs. 'Het van boord gaan en overstappen op de reddingboot ging goed.' De slachtoffers worden snel naar de kade in Vlissingen gebracht. Daar stapt iedereen veilig en wel van boord. Henri: 'De aankomst in Vlissingen, die was rommelig, mensen wisten niet waar ze heen moesten. Dat kan beter.' Uiteindelijk komen alle deelnemers toch aan in de nabijgelegen stationsrestaurant. Met een kopje koffie en broodje komen ze weer op verhaal. 'Het was een goede oefening,' aldus Henri. 'Een kans die ik niet kon laten gaan natuurlijk. Zo maak je dit een keer van de andere kant mee. Heel leerzaam.'

AGENDA

NOVEMBER
20
PARTNER MEETING
WERKGROEP LARGE
SCALE EXERCISE
ARRAS

NOVEMBER
21
PARTNERMEETING
ARRAS

NOVEMBER
25
COMMAND EN
CONTROL TRAINING
NEDERLANDS
MIRG-TEAM

JUNI 2014
EINDOEFENING

SEPTEMBER
2014
EINDCONFERENTIE

COLOFON

Uitgave van: MIRG-EU
Fotografie: Mariska Dingemanse,
Matt Deadman, Ronald den Dekker,
Nicolas Lecllet, Hanneke Blok
Art work: life design
Tekst: hbl communicatie
Web: www.mirg.eu
Info: j.zonnevrijlle@vrzeeland.nl

BLIJF OP DE HOOGTE, NEEM
KOSTENLOOS EEN ABONNE-
MENT OP ONZE NIEUWSBRIEF
WWW.MIRG.EU

VIER LANDEN, ÉÉN HANDBOEK

Op donderdag 26 september zetten vertegenwoordigers van alle MIRG-EU partners hun handtekening op het Operationeel Handboek. Een mijlpaal voor het project. Het is tenslotte uniek dat Nederlandse, Franse, Belgische en Engelse brandweerteams afspraken en procedures vaststellen die het mogelijk maken als één team te kunnen samenwerken.

Elk partnerland werkt normaal volgens zijn eigen nationale brandweerprotocollen en wetgeving, met zijn eigen materieel en kent zijn eigen opleidingseisen. In dit internationale verband is het echter noodzakelijk dat de teams op elkaar kunnen aansluiten. Dat betekent dat ze op dezelfde manier een incident bestrijden, werken met uitwisselbare materialen, dezelfde opleiding hebben en hetzelfde jargon gebruiken. Dit wordt allemaal geregeld in het gezamenlijk opgestelde Operationeel Handboek. Hierin staan de werkwijze en de procedures die de MIRG EU-teams moeten volgen bij een incident precies beschreven.

In de brandweerkazerne in Antwerpen werd de crisissruimte speciaal voor deze gelegenheid ingericht. Burgemeester Hennie van Kooten (Veiligheidsregio Zeeland) heet alle aanwezigen van harte welkom. Samen met Kapitein Thierry van Goethem (Brandweer Beveren), Luitenant-Kolonel Chris Addiers (Brandweer Antwerpen), Majoor Wim van Zele (Brandweer Gent), Deputy Chief Officer Steve Demetriou (Kent Fire and Rescue Service) en Colonel L. Moreau (Brandweer in Calais) tekenen ze het Operationeel Handboek. De massaal toegestroomde pers legt het moment vast. Na de ondertekening laat de brandweer Antwerpen met een geoliede demonstratie zien wat de inzet van een MIRG allemaal met zich meebrengt. Want dat alles netjes schriftelijk is vastgelegd is één. Het gaat uiteindelijk om de toepassing in de praktijk! Wilt u de bijeenkomst meebeleven? Via de website www.mirg.eu kunt u verslagen van de media bekijken.

**EUROPEAN
COOPERATION
PROJECT**

2 Mers Seas Zeeën

INTERREG IV A

FRANCE - ENGLAND - VLAANDEREN - NEDERLAND

FRANCE
ENGLAND
BELGIE
NEDERLAND

'INVESTING IN YOUR FUTURE'
Crossborder cooperation programme
2007-2013 Part-financed by the
European Union (European Regional
Development Fund)